

دانشکده مهندسی کامپیوتر

اصول طراحی کامپایلر

تمرین سری اول

نصب و استفاده از انتلر

علی صدیقی

۹۷۵۲۱۳۷۸

۱ سوال اول

بنده در ترم تحصیلی ۳۹۹۲ این برنامه را نصب کردم و مراحل آن را در کلاس درس هم ارائه دادم. ارائه که شامل مراحل نصب انتلر بود در فایل زیر موجود است.

ANTLR_Installation.pdf

مراحل بالا را دوباره در ویندوز ۱۱ خود انجام دادم. خروجی دستورات به صورت زیر است:

```
Microsoft Windows [Version 10.0.22000.527]
(c) Microsoft Corporation. All rights reserved.

C:\Users\alisse>echo ali sedaghi
ali sedaghi

C:\Users\alisse>java --version
java 17.0.2 2022-01-18 LTS
Java(TM) SE Runtime Environment (build 17.0.2+8-LTS-86)
Java HotSpot(TM) 64-Bit Server VM (build 17.0.2+8-LTS-86, mixed mode, sharing)

C:\Users\alisse>antlr4

C:\Users\alisse>java org.antlr.v4.Tool
ANTLR Parser Generator Version 4.9.3
  -o ____ specify output directory where all output is generated
  -lib ____ specify location of grammars, tokens files
  -atn ____ generate rule augmented transition network diagrams
  -encoding ____ specify grammar file encoding; e.g., euc-jp
  -message-format ____ specify output style for messages in antlr, gnu, vs2005
  -long-messages show exception details when available for errors and warnings
  -listener generate parse tree listener (default)
  -no-listener don't generate parse tree listener
  -visitor generate parse tree visitor
  -no-visitor don't generate parse tree visitor (default)
  -package ____ specify a package/namespace for the generated code
  -depend generate file dependencies
  -Doption=>value set/override a grammar-level option
  -Werror treat warnings as errors
  -XdebugST launch StringTemplate visualizer on generated code
  -XdebugSTWait wait for STVir to close before continuing
  -Xforce-atn use the ATN simulator for all predictions
  -Xlog dump lots of logging info to antlr-timestamp.log
  -Xexact-output-dir all output goes into -o dir regardless of paths/package

C:\Users\alisse>grun

C:\Users\alisse>java org.antlr.v4.gui.TestRig
Java org.antlr.v4.gui.TestRig GrammarName startRuleName
  [-tokens] [-trees] [-gui] [-ps file.ps] [-encoding encodingname]
  [-trace] [-diagnostics] [-SLL]
  [input-filename(s)]
Use startRuleName='tokens' if GrammarName is a lexer grammar.
Omitting input-filename makes rig read from stdin.

C:\Users\alisse>
```

تولید فایل‌های Lexer، Parser، Listener و Visitor به دو روش ممکن است.

روش اول: استفاده از دستور:

antlr4 -listener -visitor -Dlanguage=Python3 JavaLexer.g4 -o gen

antlr4 -listener -visitor -Dlanguage=Python3 JavaParserLabeled.g4 -o gen

```
Microsoft Windows [Version 10.0.22000.527]
(c) Microsoft Corporation. All rights reserved.

D:\Documents\University\Semesters\Term 8\Compiler\Homeworks\HW1>antlr4 -listener -visitor -Dlanguage=Python3 JavaLexer.g4 -o gen

D:\Documents\University\Semesters\Term 8\Compiler\Homeworks\HW1>java org.antlr.v4.Tool -listener -visitor -Dlanguage=Python3 JavaLexer.g4 -o gen

D:\Documents\University\Semesters\Term 8\Compiler\Homeworks\HW1>antlr4 -listener -visitor -Dlanguage=Python3 JavaParserLabeled.g4 -o gen

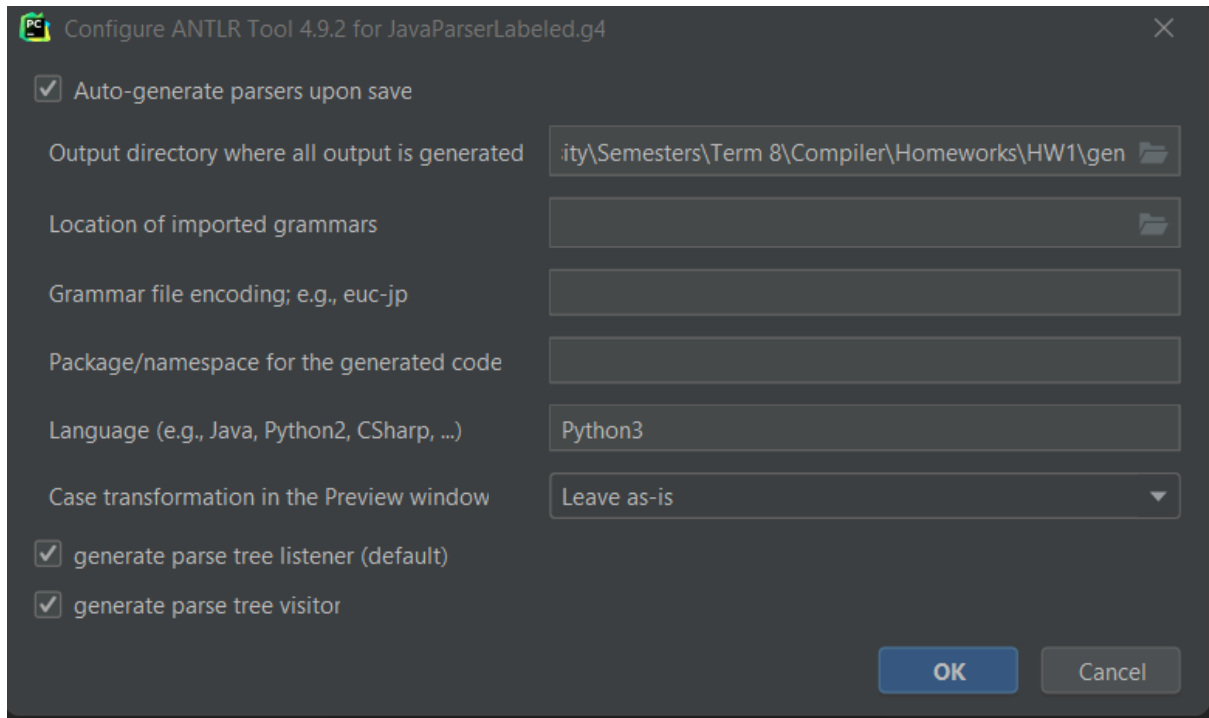
D:\Documents\University\Semesters\Term 8\Compiler\Homeworks\HW1>java org.antlr.v4.Tool -listener -visitor -Dlanguage=Python3 JavaParserLabeled.g4 -o gen

D:\Documents\University\Semesters\Term 8\Compiler\Homeworks\HW1>
```

Name	Date modified	Type	Size
JavaLexer.interp	3/1/2022 6:36 PM	INTERP File	34 KB
JavaLexer.py	3/1/2022 6:36 PM	JetBrains PyCharm	40 KB
JavaLexer.tokens	3/1/2022 6:36 PM	TOKENS File	3 KB
JavaParserLabeled.interp	3/1/2022 6:37 PM	INTERP File	53 KB
JavaParserLabeled.py	3/1/2022 6:37 PM	JetBrains PyCharm	537 KB
JavaParserLabeled.tokens	3/1/2022 6:37 PM	TOKENS File	3 KB
JavaParserLabeledListener.py	3/1/2022 6:37 PM	JetBrains PyCharm	67 KB
JavaParserLabeledVisitor.py	3/1/2022 6:37 PM	JetBrains PyCharm	39 KB

روش دوم: استفاده از محیط PyCharm:

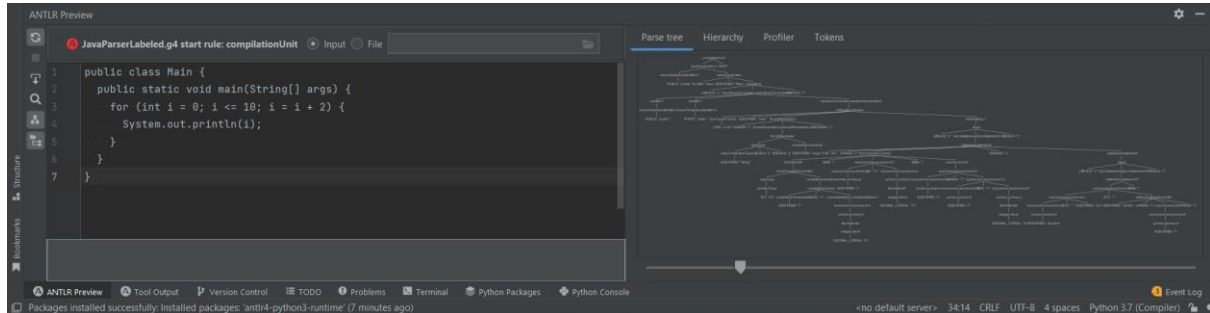
روی فایل‌های g4. کلیک راست می‌کنیم. سپس روی Configure ANTLR می‌زنیم. به صورت زیر تنظیم می‌کنیم.

روی فایل‌های g4. کلیک راست می‌کنیم و گزینه Generate ANTLR Recognizer را می‌زنیم. که ۸ فایل ایجاد می‌شود که همان فایل‌هایی است که در بالا تصویر آن داده شد.

۲ سوال دوم

فایل `JavaParserLabeled.g4` را باز می‌کنیم. در خطی که گرامر شروع می‌شود (`compilationUnit`) کلیک راست می‌کنیم. گزینه `Test Rule compilationUnit` را می‌زنیم. قسمت `ANTLR Preview` را باز می‌کنیم. کد جاوا را وارد می‌کنیم. درخت تجزیه به صورت زیر است.

تصویر واضح درخت تجزیه درون فایل زیر موجود است.

parseTree.png

۳ سوال سوم

پایاده‌سازی این سوال در فایل Q3.py موجود است. همچنین پروژه جاوا در مسیر java_project/. موجود است. با استفاده از argparse برای اسکریپت پایتون help هم ایجاد شده است.

python Q3.py -h

```
PS D:\Documents\University\Semesters\Term 8\Compiler\Homeworks\HW1> python Q3.py -h
usage: Q3.py [-h] dir

Java methods extractor

positional arguments:
  dir                Directory of Java project

optional arguments:
  -h, --help        show this help message and exit
```

برنامه را با دستور زیر اجرا می‌کنیم.

python Q3.py ./java_project

```
PS D:\Documents\University\Semesters\Term 8\Compiler\Homeworks\HW1> python Q3.py ./java_project
[{"package_name": "./java_project\\Castle.java", "methods": ["move", "move0", "move1", "move2", "move", "move0", "move1", "setPieces", "choosePiece", "collision", "win", "move", "move0", "move1", "move2", "main", "play", "main", "move", "moveCastle0", "moveCastle1", "moveCastle2", "moveElephant0", "moveElephant1", "move"]}, {"package_name": "./java_project\\Elephant.java", "methods": ["move", "move0", "move1", "move2", "move", "move0", "move1", "setPieces", "choosePiece", "collision", "win", "move", "move0", "move1", "move2", "main", "play", "main", "move", "moveCastle0", "moveCastle1", "moveCastle2", "moveElephant0", "moveElephant1", "move"]}, {"package_name": "./java_project\\Game.java", "methods": ["move", "move0", "move1", "move2", "move", "move0", "move1", "setPieces", "choosePiece", "collision", "win", "move", "move0", "move1", "move2", "main", "play", "main", "move", "moveCastle0", "moveCastle1", "moveCastle2", "moveElephant0", "moveElephant1", "move"]}, {"package_name": "./java_project\\Horse.java", "methods": ["move", "move0", "move1", "move2", "move", "move0", "move1", "setPieces", "choosePiece", "collision", "win", "move", "move0", "move1", "move2", "main", "play", "main", "move", "moveCastle0", "moveCastle1", "moveCastle2", "moveElephant0", "moveElephant1", "move"]}, {"package_name": "./java_project\\Main.java", "methods": ["move", "move0", "move1", "move2", "move", "move0", "move1", "setPieces", "choosePiece", "collision", "win", "move", "move0", "move1", "move2", "main", "play", "main", "move", "moveCastle0", "moveCastle1", "moveCastle2", "moveElephant0", "moveElephant1", "move"]}, {"package_name": "./java_project\\Minister.java", "methods": ["move", "move0", "move1", "move2", "move", "move0", "move1", "setPieces", "choosePiece", "collision", "win", "move", "move0", "move1", "move2", "main", "play", "main", "move", "moveCastle0", "moveCastle1", "moveCastle2", "moveElephant0", "moveElephant1", "move"]}, {"package_name": "./java_project\\Piece.java", "methods": ["move", "move0", "move1", "move2", "move", "move0", "move1", "setPieces", "choosePiece", "collision", "win", "move", "move0", "move1", "move2", "main", "play", "main", "move", "moveCastle0", "moveCastle1", "moveCastle2", "moveElephant0", "moveElephant1", "move"]}]
```

توضیح کد:

ابتدا یک کلاس به نام FindMethods ایجاد می‌کنیم که از کلاس JavaParserLabeledListener ارث بری می‌کند. در کلاس ایجاد شده یک لیست به نام methods داریم که وظیفه نگه داری نام توابع را دارد. تابع enterMethodDeclaration را در این کلاس Override می‌کنیم. کانتکست آن را MethodDeclarationContext در نظر می‌گیریم و هرگاه که وارد حوزه تعریف یک تابع شدیم نام آن تابع (IDENTIFIER) را درون لیست methods اضافه می‌کنیم.

```
9 class FindMethods(JavaParserLabeledListener):
10     def __init__(self):
11         self.methods = []
12
13     def enterMethodDeclaration(self, ctx: JavaParserLabeled.MethodDeclarationContext):
14         self.methods.append(str(ctx.IDENTIFIER()))
```

یک تابع به نام `extract_methods` ایجاد می‌کنیم که با ورودی گرفتن مسیر پروژه جاوا و استخراج کردن فایل‌های Java آن و ایجاد `Listener`، `Lexer`، `Parser` و انجام عملیات `Walk` نام توابع را استخراج می‌کند. خروجی این تابع یک لیست است که به تعداد پکیج‌های جاوا عضو دارد. هر عضو این لیست یک دیکشنری شامل یک رشته برای `package_name` و یک لیست برای `methods` است.

```
16 def extract_methods(project_directory):
17     result = []
18     for root, _, files in os.walk(project_directory):
19         for file in files:
20             if file.split('.')[-1] == 'java':
21                 file_path = os.path.join(root, file)
22                 stream = FileStream(file_path, encoding="utf8")
23
24                 lexer = JavaLexer(stream)
25                 token_stream = CommonTokenStream(lexer)
26
27                 parser = JavaParserLabeled(token_stream)
28                 tree = parser.compilationUnit()
29
30                 listener = FindMethods()
31                 walker = ParseTreeWalker()
32
33                 walker.walk(listener, tree)
34
35                 package_details = {
36                     "package_name": file_path,
37                     "methods": listener.methods
38                 }
39                 result.append(package_details)
40     return result
```

در نهایت درون `Main` همه موارد را `Wrap` می‌کنیم و برنامه را با آرگومان‌های ترمینال اجرا می‌کنیم.

```
43 if __name__ == "__main__":
44     arg_parser = argparse.ArgumentParser(description='Java methods extractor')
45     arg_parser.add_argument(
46         'dir',
47         type=str,
48         help='Directory of Java project'
49     )
50     args = arg_parser.parse_args()
51     methods = extract_methods(args.dir)
52     print(methods)
```

۴ سوال چهارم

پیاده‌سازی این سوال در فایل Q4.py موجود است. همچنین پروژه جاوا در مسیر java_project./ موجود است. با استفاده از argparse برای اسکریپت پایتون help هم ایجاد شده است.

python Q4.py -h

```
PS D:\Documents\University\Semesters\Term 8\Compiler\Homeworks\HW1> python .\Q4.py -h
usage: Q4.py [-h] dir

Java class attributes counter

positional arguments:
  dir                Directory of Java project

optional arguments:
  -h, --help        show this help message and exit
PS D:\Documents\University\Semesters\Term 8\Compiler\Homeworks\HW1> 
```

برنامه را با دستور زیر اجرا می‌کنیم.

python Q4.py ./java_project

```
Terminal Local + -
PS D:\Documents\University\Semesters\Term 8\Compiler\Homeworks\HW1> python .\Q4.py ./java_project
[{'package_name': './java_project\\Castle.java', 'ClassAttributeCount': [{'Castle', 0}]}, {'package_name': './java_project\\Elephant.java', 'ClassAttributeCount': [{'Elephant', 0}]},
{'package_name': './java_project\\Game.java', 'ClassAttributeCount': [{'Game', 4}]}, {'package_name': './java_project\\Horse.java', 'ClassAttributeCount': [{'Horse', 0}]}, {'package
_name': './java_project\\Main.java', 'ClassAttributeCount': [{'Main', 2}]}, {'package_name': './java_project\\Main2.java', 'ClassAttributeCount': [{'Main2', 8}]}, {'package_name': './
java_project\\Minister.java', 'ClassAttributeCount': [{'Minister', 1}]}, {'package_name': './java_project\\Piece.java', 'ClassAttributeCount': [{'Piece', 4}]}]
PS D:\Documents\University\Semesters\Term 8\Compiler\Homeworks\HW1> 
```

توضیح کد:

ابتدا یک کلاس به نام FindAttributesCount ایجاد می‌کنیم که از کلاس JavaParserLabeledListener ارث بری می‌کند. در کلاس ایجاد شده یک متغیر عددی به نام class_attributes_count داریم که وظیفه نگه داری تعداد Attribute‌های کلاس را دارد. همچنین از یک متغیر به نام class_name استفاده شده که وظیفه نگه داری نام کلاس را دارد. تابع enterClassDeclaration را در این کلاس Override می‌کنیم. کانتکست آن را ClassDeclarationContext در نظر می‌گیریم و هر گاه که وارد حوزه تعریف یک کلاس شدیم نام آن کلاس (IDENTIFIER) را استخراج می‌کنیم. تابع enterVariableDeclarator را نیز Override می‌کنیم. کانتکست آن را VariableDeclaratorContext در نظر می‌گیریم و هر گاه وارد حوزه تعریف یک Attribute شدیم مقدار class_attributes_count را یکی Increment می‌کنیم. تابع exitClassDeclaration هنگام خروج از حوزه تعریف متغیرات، یک تاپل می‌سازد و به لیست classes_tuple اضافه می‌کند.

```
9 class FindAttributesCount(JavaParserLabeledListener):
10     def __init__(self):
11         self.class_attributes_count = 0
12         self.class_name = ""
13         self.classes_tuple = []
14
15     def enterClassDeclaration(self, ctx: JavaParserLabeled.ClassDeclarationContext):
16         self.class_name = str(ctx.IDENTIFIER())
17
18     def enterVariableDeclarator(self, ctx: JavaParserLabeled.VariableDeclaratorContext):
19         self.class_attributes_count += 1
20
21     def exitClassDeclaration(self, ctx: JavaParserLabeled.ClassDeclarationContext):
22         self.classes_tuple.append((self.class_name, self.class_attributes_count))
```

یک تابع به نام `extract_attributes_count` (مشابه سوال قبل) ایجاد می‌کنیم که با ورودی گرفتن مسیر پروژه جاوا و استخراج کردن فایل‌های Java آن و ایجاد `Listener`، `Lexer`، `Parser` و انجام عملیات `Walk` نام توابع را استخراج می‌کند. خروجی این تابع یک لیست است که به تعداد پکیج‌های جاوا عضو دارد. هر عضو این لیست یک دیکشنری شامل یک رشته برای `package_name` و یک لیست برای `ClassAttributeCount` (لیستی از تاپل‌ها) است.

```
25 def extract_attributes_count(project_directory):
26     result = []
27     for root, _, files in os.walk(project_directory):
28         for file in files:
29             if file.split('.')[-1] == 'java':
30                 file_path = os.path.join(root, file)
31                 stream = FileStream(file_path, encoding="utf8")
32
33                 lexer = JavaLexer(stream)
34                 token_stream = CommonTokenStream(lexer)
35
36                 parser = JavaParserLabeled(token_stream)
37                 tree = parser.compilationUnit()
38
39                 listener = FindAttributesCount()
40                 walker = ParseTreeWalker()
41
42                 walker.walk(listener, tree)
43
44                 class_attributes = {
45                     "package_name": file_path,
46                     "ClassAttributeCount": listener.classes_tuple
47                 }
48                 result.append(class_attributes)
49     return result
```

در نهایت درون `Main` همه موارد را `Wrap` می‌کنیم و برنامه را با آرگومان‌های ترمینال اجرا می‌کنیم.

```
52 if __name__ == "__main__":
53     arg_parser = argparse.ArgumentParser(description='Java class attributes counter')
54     arg_parser.add_argument(
55         'dir',
56         type=str,
57         help='Directory of Java project'
58     )
59     args = arg_parser.parse_args()
60     attributes = extract_attributes_count(args.dir)
61     print(attributes)
```


۵ سوال پنجم

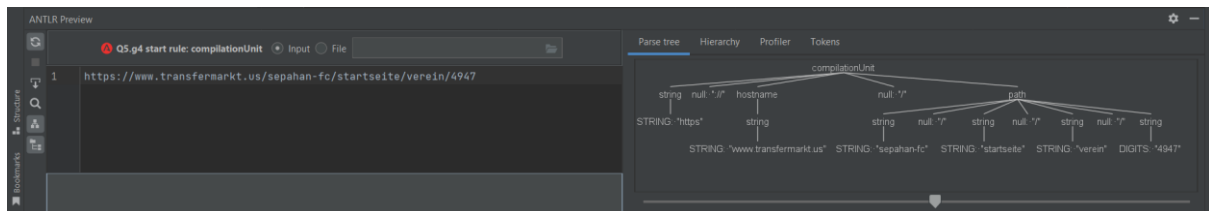
فایل گرامر در مسیر زیر موجود است:

grammars/Q5.g4

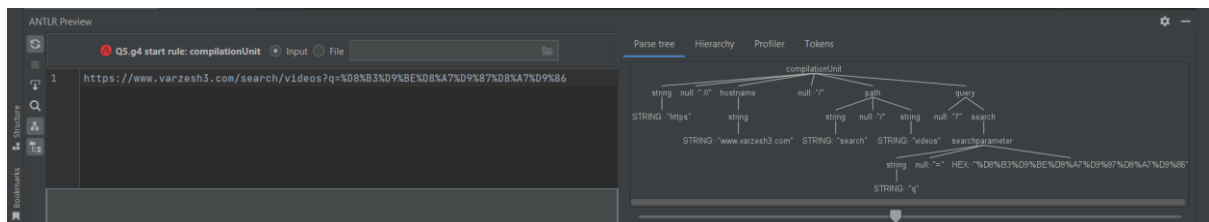
برای حل این سوال از گرامرهای درون ریپازیتوری گیتهاب انتلر کمک گرفته شده است.

<https://github.com/antlr/grammars-v4/tree/master/url>

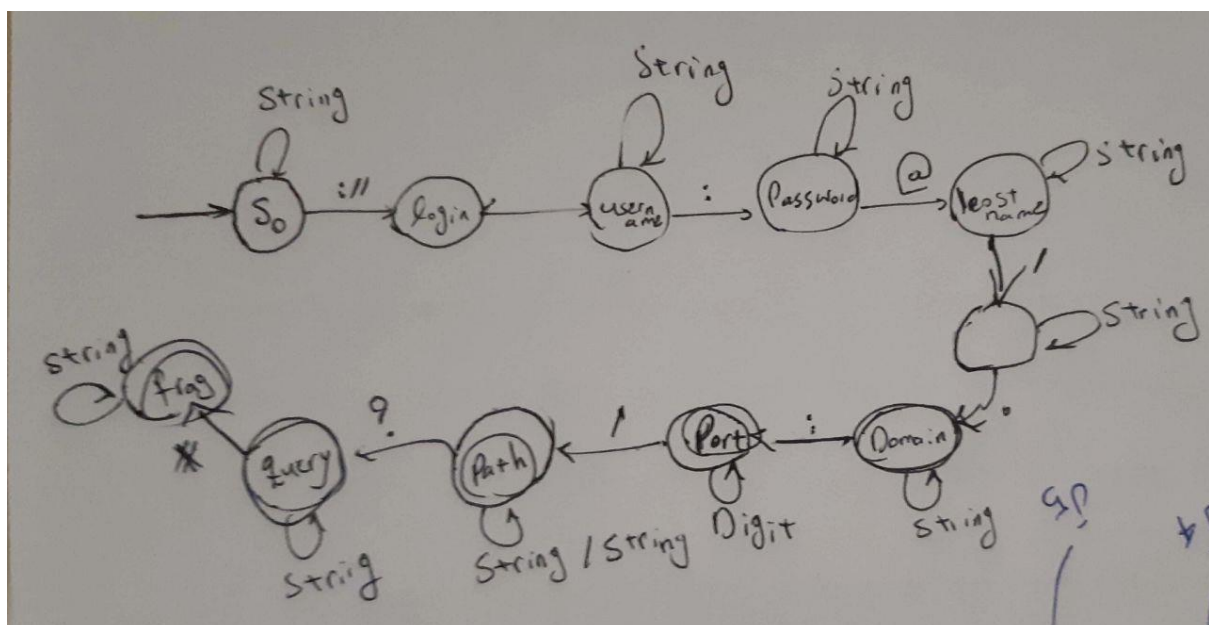
درخت تجزیه برای ورودی اول:

درخت تجزیه ورودی دوم:

دیاگرام FSA:

✓ در این سوال فرض کردیم که URL از نوع IPv6 نخواهد بود.

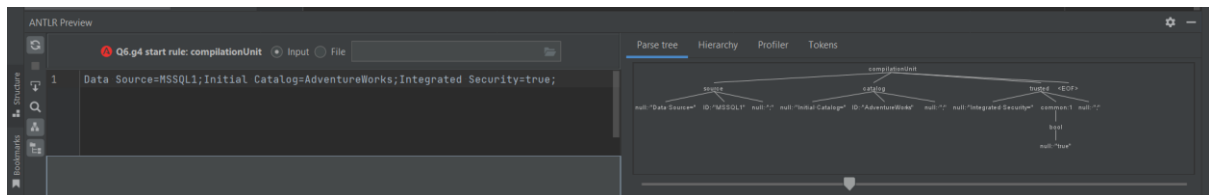
۶ سوال ششم

فایل گرامر در مسیر زیر موجود است:

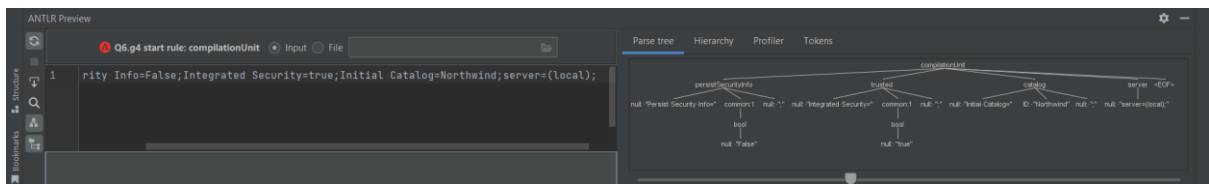
grammars/Q6.g4

گرامر نوشته شده را با ورودی‌های زیر تست می‌کنیم:

Data Source=MSSQL1;Initial Catalog=AdventureWorks;Integrated Security=true;

Persist Security Info=False;Integrated Security=true;Initial Catalog=Northwind;server=(local);

دیگرام FSA:

